

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษานับว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาไว้ ดังนั้นจึงควรจัดให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษา โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและกระชับให้เกิดประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้การดูแลเอาใจใส่อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมทั่วไป ด้วยการวางแผนเป็นสัดส่วน สะอาด ร่มรื่น สวยงาม จึงจะส่งผลให้บรรยากาศ การเรียน การสอน และการทำงานเป็นไปด้วยความราบรื่น ช่วยในการปลูกฝังคุณธรรมอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ คือ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2 ในทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 368 จำแนกเป็น ผู้บริหาร 59 คน และครูผู้สอน 273 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ คือ การหาค่าความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่าที (t – test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย มีอายุ 21 - 30 ปี ครูผู้สอน มีประสบการณ์ในการทำงานเป็นผู้บริหาร 1 - 5 ปี มีประสบการณ์ในการทำงานเป็นครูผู้สอน 1 - 5 ปี มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี

2. ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นด้วยในระดับมากในประเด็นต่อไปนี้ คือ

2.1.1 ด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ มีการใช้อาคารสถานที่อย่างคุ้มค่า มีการใช้อาคารสถานที่อย่างเหมาะสมกับภารกิจ มีการใช้อาคารสถานที่อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่จากบุคลากรและชุมชน ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่จากชุมชน

2.1.2 ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการศึกษาปัญหาในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อย่างเหมาะสมมีแผนผังอาคารสถานที่อย่างชัดเจน มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เป็นลายลักษณ์อักษร มีอาคารเรียนที่เพียงพอกับกิจกรรมการเรียนการสอน มีการตรวจสภาพความมั่นคงปลอดภัยของอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ มีการตรวจสภาพความมั่นคงปลอดภัยของอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ มีการซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี มีการดูแลบำรุงรักษาอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน

2.1.3 ด้านควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เป็นไปตามระเบียบราชการ มีแผนผังการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นระบบ มีแผนผังการใช้อาคารสถานที่อย่างชัดเจน

2.1.4 การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ มีการได้ใช้ประโยชน์จากผลการประเมินอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในการปรับปรุงพัฒนางานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นด้วยในระดับปานกลางในประเด็นต่อไปนี้ คือ

2.2.1 ด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการเก็บข้อมูลการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อย่างสม่ำเสมอ มีการสรุปผลและรายงานผลการดำเนินงาน โครงการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ตามระยะเวลาที่กำหนด ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการประเมินอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการรายงาน หรือการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการประเมินการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ของบุคลากร

3. ครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ดังนี้

3.1 ครูผู้สอนเห็นด้วยในระดับมากในประเด็นต่อไปนี้ คือ

3.1.1 ด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ มีการใช้อาคารสถานที่อย่างคุ้มค่า มีการใช้อาคารสถานที่อย่างเหมาะสมกับภารกิจ มีการใช้อาคารสถานที่อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่จากบุคลากร และชุมชน

3.1.2 ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการศึกษาปัญหาในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีแผนผังอาคารสถานที่อย่างชัดเจน มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เป็นลายลักษณ์อักษร มีอาคารเรียนที่พอเพียงกับกิจกรรมการเรียนการสอน มีการตรวจสภาพความมั่นคงปลอดภัยของอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ มีการซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี มีการดูแลบำรุงรักษาอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน

3.1.3 ด้านควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เป็นไปตามระเบียบราชการ มีแผนผังการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นระบบ และชัดเจน

3.2 ครูผู้สอนเห็นด้วยในระดับปานกลางในประเด็นต่อไปนี้ คือ

3.2.1 ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อย่างเหมาะสม

3.2.2 ด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการเก็บข้อมูลการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อย่างสม่ำเสมอ มีการสรุปผลและรายงานผลการดำเนินงาน โครงการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ตามระยะเวลาที่กำหนด

ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการประเมินอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการรายงาน หรือการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการประเมินการใช้อาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมของ บุคลากร

3.3 ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นด้วยในระดับมากในประเด็นต่อไปนี้ คือ

3.3.1 ด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการวางแผนการใช้อาคาร สถานที่อย่างเป็นระบบ มีการใช้อาคารสถานที่อย่างคุ้มค่า มีการใช้อาคารสถานที่อย่างเหมาะสมกับ ภารกิจ มีการใช้อาคารสถานที่อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับอาคารสถานที่จากบุคลากรและชุมชน

3.3.2 ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการศึกษา ปัญหาในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อย่างเหมาะสม มีแผนผัง อาคารสถานที่อย่างชัดเจน มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เป็นลายลักษณ์อักษร มีอาคารเรียนที่พอเพียงกับกิจกรรมการเรียนการสอน มีการตรวจสภาพความมั่นคงปลอดภัย ของอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ มีการซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี มีการดูแล บำรุงรักษาอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน

3.3.3 ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการ วางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เป็นไปตามระเบียบ ราชการ มีแผนผังการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นระบบ และชัดเจน

3.4 ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นด้วยในระดับปานกลางในประเด็นต่อไปนี้ คือ

3.4.1 ด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ มีการเก็บข้อมูลการประเมินผล การใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อย่างสม่ำเสมอ มีการสรุปผลและรายงานผลการดำเนินงาน โครงการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ตามระยะเวลาที่กำหนด ครูและนักเรียนมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นในการประเมินอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมมีการได้ใช้ประโยชน์จากผล การประเมินอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในการปรับปรุงพัฒนางานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการรายงาน หรือการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการประเมินการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของ บุคลากร

4. ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ $\alpha = 0.5$ ดังนี้

4.1 การใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ คุ่มค่า เหมาะสมกับการกิจ มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่จากบุคลากรและชุมชน

4.2 การบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ได้แก่ มีการศึกษาปัญหาในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อย่างเหมาะสม มีแผนผังอาคารสถานที่อย่างชัดเจน มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เป็นลายลักษณ์อักษร มีการตรวจสภาพความมั่นคงปลอดภัยของอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ มีการซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี และมีการดูแลบำรุงรักษาอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน

4.3 การควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ได้แก่ มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ และเป็นไปตามระเบียบราชการ

4.4 การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ มีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ มีการเก็บข้อมูลการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อย่างสม่ำเสมอ มีการสรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานโครงการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ตามระยะเวลาที่กำหนด ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการประเมินอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการได้ใช้ประโยชน์จากผลการประเมินอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในการปรับปรุงพัฒนางานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการรายงาน หรือกล่าว เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการประเมินการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของบุคลากร

4.5 ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มากที่สุด คืองบประมาณไม่เพียงพอ

4.6 ผู้บริหารและครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มากที่สุด คือ ควรของบประมาณเพิ่มเติม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นด้วยในระดับมากในประเด็นต่อไปนี้คือ

1.1 ด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ มีการใช้อาคารสถานที่อย่างคุ้มค่า มีการใช้อาคารสถานที่อย่างเหมาะสมกับภารกิจ มีการใช้อาคารสถานที่อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่จากบุคลากรและชุมชน ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่จากชุมชน ซึ่งก็ได้สอดคล้องกับ สุปรินชา หิรัญโร (ม.ป.ป.:3) ที่ได้ระบุความสำคัญของการวางแผนอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมไว้ว่า การวางแผนช่วยให้ทราบถึงความต้องการอาคารสถานที่ทางการศึกษาในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ ประภาพรรณ เต็งวงค์ และ ฉนะ (2532) ที่ได้สรุปไว้ว่า ในการวางแผนพัฒนาการจัดสิ่งแวดล้อมโรงเรียนมีแผนเป็นรูปธรรมในการจัดห้องเรียนและบรรยากาศในการเรียนมากที่สุด

1.2 ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการศึกษาปัญหาในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม มีแผนผังอาคารสถานที่อย่างชัดเจน มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เป็นลายลักษณ์อักษร มีอาคารเรียนที่พอเพียงกับกิจกรรมการเรียนการสอน มีการตรวจสอบสภาพความมั่นคงปลอดภัยของอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ มีการตรวจสอบสภาพความมั่นคงปลอดภัยของอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ มีการซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี มีการดูแลบำรุงรักษาอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน สอดคล้องกับ จิตนา สราวุธพิทักษ์ (2536:99) ได้สรุปเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดสภาพอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในโรงเรียนไว้ว่าปลอดภัยแล้ว และควรจัดบริการต่าง ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนประกอบกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยความปลอดภัยอีกด้วย และ เสงี่ยม อ่ำภา บุญช่วย (2537:45) ที่ได้สรุปไว้ว่าการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่ดีจะช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับศิริศาสตร์ สมิตินันท์ (2542) ได้สรุปไว้ว่าสิ่งที่ต้องบำรุงรักษาปรับปรุงได้แก่ การจัดสภาพห้องเรียนให้สะอาดซ่อมแซมครุภัณฑ์และอุปกรณ์การเรียนการสอน

1.3 ด้านควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เป็นไปตามระเบียบราชการ มีแผนผังการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นระบบ มีแผนผังการใช้อาคารสถานที่อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ วิรัตน์ บัวขาว (2540:34) ที่ได้สรุปไว้ว่าผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่จะต้องเตรียมโรงเรียนให้พร้อมเพื่อนักเรียน โดยเฉพาะอาคารสถานที่ และสอดคล้องกับ วีระ เสาวโกมุท (2533) ที่ได้สรุปไว้ว่า ผู้บริหารได้มีการกำกับ ควบคุม ดูแลให้มีการอยู่เวรรักษาความปลอดภัยอาคารสถานที่ และทรัพย์สินทางราชการ

1.4 การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ มีการได้ใช้ประโยชน์จากผลการประเมินอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในการปรับปรุงพัฒนางานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับ วิจิตร วรุตบางกูร (2524:89) ที่ได้สรุปเกี่ยวกับความสำคัญของอาคารสถานที่ต่อการจัดการเรียนการสอนไว้ว่าสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนมีส่วนสัมพันธ์กับทัศนคติและพฤติกรรมของนักเรียน และสมนึก ศิริมา (2535) ที่ได้สรุปไว้ว่า การจัดสร้างอาคารเรียน การขอตั้งงบประมาณ การซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบ การควบคุมการก่อสร้าง การประเมินผลการใช้ การปฏิบัติภารกิจอยู่ในระดับปานกลาง

2. ครูผู้สอนเห็นด้วยในระดับมาก คือ

2.1 ด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ มีการใช้อาคารสถานที่อย่างคุ้มค่า มีการใช้อาคารสถานที่อย่างเหมาะสมกับภารกิจ มีการใช้อาคารสถานที่อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่จากบุคลากรและชุมชน ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่จากชุมชนทั้งนี้สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2528:131) ที่ได้สรุปแนวความคิดเกี่ยวกับการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ของผู้บริหาร

2.2 ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการศึกษาปัญหาในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีแผนผังอาคารสถานที่อย่างชัดเจน มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร มีอาคารเรียนที่พอเพียงกับกิจกรรมการเรียนการสอน มีการตรวจสภาพความมั่นคงปลอดภัยของอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ มีการซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี มีการดูแลบำรุงรักษาอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน ทั้งนี้สอดคล้องกับไพฑูรย์ เจริญพันธ์วงศ์ (2529:118) สรุปไว้ว่าการจัดงานอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียนเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเอาใจใส่ดูแลรักษา

2.3 ด้านควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการวางแผนการใช้ อาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เป็นไปตามระเบียบราชการ มีแผนผัง การใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นระบบ มีแผนผังการใช้อาคารสถานที่อย่างชัดเจน ทั้งนี้ สอดคล้องกับ บุญช่วย จินดาประพันธ์ (2536:107-119) สรุปได้ว่า เป็นการดูแลควบคุมการประสานงาน การใช้อาคารให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งสำคัญมากที่ผู้บริหารจะต้องจะระบบการบริหาร อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเป็นการช่วยให้การดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขึ้น ซึ่งได้สอดคล้องกับ สุจินต์ กัทมาตย์ (2536) ที่ได้สรุปไว้ว่า ผู้บริหารได้จัดตั้งให้มีผู้รับผิดชอบใน การดูแลรักษา พัฒนาปรับปรุงอาคารเรียน อาคารประกอบไว้อย่างชัดเจน มีคำสั่งแต่งตั้งให้บุคลากรอยู่ เวิร์กษาสถานที่ราชการและมีการปฏิบัติอย่างจริงจัง

3. ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นด้วยในระดับมากคือ

3.1 ด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ อย่างเป็นระบบ มีการใช้อาคารสถานที่อย่างคุ้มค่า มีการใช้อาคารสถานที่อย่างเหมาะสมกับภารกิจ มีการใช้อาคารสถานที่อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอาคาร สถานที่จากบุคลากรและชุมชน ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอาคารสถานที่จาก ชุมชน ทั้งนี้สอดคล้องกับ ภาควิชาบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2530:14-15) ที่ได้สรุปเกี่ยวกับการวางแผนผังงานอาคารสถานที่ในสถานศึกษาที่ดี

3.2 ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการศึกษา ปัญหาในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับ การบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อย่างเหมาะสม มีแผนผัง อาคารสถานที่อย่างชัดเจน มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เป็นลายลักษณ์ อักษร มีอาคารเรียนที่วางเพียงกับกิจกรรมการเรียนการสอน มีการตรวจสภาพความมั่นคงปลอดภัยของ อาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ มีการซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี มีการดูแล บำรุงรักษาอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน ทั้งนี้สอดคล้องกับสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536:110) ได้สรุปไว้ว่า โรงเรียนจะต้องดำเนินการจัดให้มี อาคารสถานที่อย่างพอเพียงและเหมาะสมให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน

3.3 ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการวางแผน การใช้อาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เป็นไปตามระเบียบราชการ มีแผนผังการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นระบบ มีแผนผังการใช้อาคารสถานที่อย่าง

ชัดเจน มีการรายงานหรือการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการประเมินการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของบุคลากร

4. ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ $\alpha = 0.5$ ดังนี้

4.1 การใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ คุ่มค่า เหมาะสมกับภารกิจ มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่จากบุคลากรและชุมชนทั้งนี้หรือสอดคล้องกับ ส.พวงศ. แผ่นชัยภูมิ (2542:13) ได้สรุปไว้ว่าการที่ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ตลอดจนสิ่งแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

4.2 การบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ได้แก่ มีการศึกษาปัญหาในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ปีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อย่างเหมาะสม มีแผนผังอาคารสถานที่อย่างชัดเจน มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เป็นลายลักษณ์อักษร มีการตรวจสภาพความมั่นคงปลอดภัยของอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ มีการซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ และมีการดูแลบำรุงรักษาอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน ทั้งนี้สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536:110) ได้สรุปไว้ว่าโรงเรียนจะต้องดำเนินการจัดให้มีอาคารสถานที่อย่างพอเพียงและเหมาะสมให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน

4.3 การควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ได้แก่ มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ และเป็นไปตามระเบียบราชการทั้งนี้สอดคล้องกับ พันธุ์ หันนकिनทร์ (2524:84) ที่สรุปไว้ว่าโรงเรียนควรตั้งอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมสิ่งแวดล้อมที่ดี

4.4 การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ได้แก่ มีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ มีการเก็บข้อมูลการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ มีการสรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานโครงการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ตามระยะเวลาที่กำหนด ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการประเมินอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการได้ใช้ประโยชน์จากผลการประเมินอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในการปรับปรุงพัฒนางานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการรายงาน หรือการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการประเมินการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของบุคลากร มีการรายงาน หรือ

การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการประเมินการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของบุคลากร ทั้งนี้ สอดคล้องกับ ชลิต พุทธิรักษา (2529:142) ได้สรุปไว้ว่าการที่ผู้บริหารใช้อำนาจหน้าที่เท่าที่มีอยู่จัดการดำเนินงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ให้ดำเนินไปสู่เป้าหมาย

5. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มากที่สุด คืองบประมาณไม่เพียงพอ ทั้งนี้สอดคล้องกับ เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2521:2) ได้สรุปไว้ว่ากระบวนการเตรียมเรื่องที่จะตัดสินใจอย่างมีหลักเกณฑ์เพื่อให้มีการดำเนินงานที่สามารถนำไปจัดใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

6. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มากที่สุด คือ ควรของงบประมาณเพิ่มเติม ทั้งนี้สอดคล้องกับ สมพงษ์ เกษมสิน (2523:6) ได้สรุปไว้ว่าการใช้ช่างตรีและศิลป์นำเอาทรัพยากรการบริหารมาประกอบการตามกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ควรกำหนดให้ทุกโรงเรียนใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอนและการบริการชุมชน และควรใช้ระบอบการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการระดมทรัพยากรในชุมชนท้องถิ่นเพื่อการจัดการ บำรุงรักษาและซ่อมแซมอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

1.2 โรงเรียนควรมีการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ

1.3 โรงเรียนควรมีการเก็บข้อมูลการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ

1.4 โรงเรียนควรมีการสรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานโครงการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ตามระยะเวลาที่กำหนด

1.5 โรงเรียนควรให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการประเมินอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

1.6 โรงเรียนควรมีการใช้ประโยชน์จากผลประเมินอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในการปรับปรุงพัฒนางานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

1.7 โรงเรียนควรมีการรายงาน หรือการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการประเมินการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของบุคลากร ให้ทราบ

1.8 โรงเรียนควรมีการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

2.1 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน

2.2 ควรทำวิจัยเพื่อรูปแบบในการบริหารงานด้านเวลา สถานที่และสิ่งแวดล้อม